

3. Филичева Т. Б. Основы логопедии: учебное пособие для студентов пед. ин-тов. / Т.Б. Филичева, А.Н. Чевелева, Г.В. Чиркина. – М.: Просвещение, 1989. – 223 с.
4. Сучасні проблеми логопедії та реабілітації: матеріали I обл. наук.- практ. конф. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2010. – 244 с.
5. Український дефектологічний словник / В.І. Бондар. – К.: Милосердя України, 2001. – 211 с.
6. Хрестоматія з логопедії. Навчальний посібник./ М.К. Шеремет., І.В. Мартиненко. – К.: КНТ, 2006. – 360 с.
7. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Дизартрія>

УДК 001.89:001+37+008

Лукачина Л.В.
студентка групи СОЛ-1,
спеціальність 016 Спеціальна освіта «Логопедія»,
Мукачівський державний університет
Чекан О.І.
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри методики та теорії дошкільної освіти,
Мукачівський державний університет

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ПРОФІЛАКТИКИ МОВЛЕННЄВИХ ПОРУШЕНЬ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ В УМОВАХ СІМ'Ї

У статті розглянуто основні завдання причини та вплив мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку. Визначено засади щодо профілактики мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку в умовах сім'ї. Обґрунтовано основні поради батькам, які виховують дітей з вадами мовлення.

Ключові слова: мовленнєві порушення, логопедична робота, профілактика, корекція.

The main tasks of the cause and influence of speech disorders on preschool children are considered in the article. Advice given to parents on how to behave with children with impaired speech. The aim of the article is to show ways to correct and prevent speech disorders in preschool children in a family setting.

Key words: speech disorders, speech therapy work, prevention, correction.

Якщо розглянемо завдання дошкільної освіти в Україні, то дійдемо висновків, що всі педагоги мають забезпечувати всебічний розвиток дітей, підвищувати їх самостійність під час здобуття знань. Тому під час підготовки дітей до шкільного навчання особливого значення набуває формування й розвиток усного зв'язного мовлення як найважливішої умови успішного засвоєння знань, розвитку логічного мислення та інших проявів психічної діяльності.

Проблемі мовленнєвого розвитку дитини присвячені дослідження Р.Є. Левіна, О.М. Мастюкова, Є.Ф. Соботович, Т.Б. Філічева, Н.О. Чевельова та ін., у яких вказується на різноманітні вади сформованості всіх його сторін, форм, видів, механізмів та операцій. Водночас особливості навчання та виховання дошкільників розглядаються у роботах В.Н. Аванесова, Ж.В. Антипова, Г.М. Бавикіна, Г.Д. Розенгарт, Б.С. Садирова та ін. Усі ці науковці вважають обов'язковим своєчасне проведення профілактичних робіт для попередження відхилень у мовленнєвому розвитку дитини.

Метою статті є теоретичні засади щодо аналізу основних напрямків профілактики мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку в умовах сім'ї

Діти з мовленнєвими порушеннями мають функціональні або органічні відхилення у стані центральної нервової системи. Вони часто скаржаться на головні болі, нудоту, запаморочення. У багатьох дітей спостерігаються порушення рівноваги, координації рухів, не диференційованість рухів пальців та артикуляційних рухів.

Під час навчання вони швидко виснажуються, втомлюються. Їм притаманні дратівливість, збудливість, емоційна нестійкість. У них спостерігається нестійкість уваги і пам'яті, низький рівень контролю за власною діяльністю, порушення пізнавальної діяльності, низька розумова працездатність; часто виникають невротичні реакції на зауваження чи низьку оцінку.

Допомога таким дітям має бути комплексною і здійснюватися групою спеціалістів: невропатологом, логопедом, психологом, педагогом.

Якщо корекція розпочата вчасно (з 3-4 років), то у більшості випадків до початку шкільного навчання порушення мовлення вдається повністю подолати, після чого дитина може вступати до загальноосвітньої школи. І лише у випадках складної мовленнєвої патології навчання має продовжитися у спеціальній загальноосвітній школі для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. При не різко вираженому загальному недорозвиткові мовлення (IV рівень ЗНМ, або НЗНМ) корекційна робота проводиться протягом року, після чого дитина може успішно навчатися в масовій школі.

Основні завдання корекційного навчання передбачають корекцію провідного дефекту (ЗНМ, заїкання), розвиток усіх сторін мовлення та підготовку дітей до навчання в школі. Цю роботу регламентують загальноосвітні програми виховання та навчання дітей дошкільного віку, а також спеціальні програми корекційного навчання для дітей з названими вище мовленнєвими дефектами. Після закінчення підготовчої групи дитячого садка діти з мовленнєвими розладами продовжують навчатися або в масових, або у спеціальних школах для дітей з важкими розладами мовлення. Останні працюють за програмами масових шкіл з подовженням термінів навчання.

Тому для правильного визначення мовленнєвих порушень обов'язково слід звернутися до логопеда, що працює у вашому дитячому садочку, школі, приватного логопеда. Лише логопед володіє необхідним арсеналом прийомів, які дають змогу правильно визначити тип та причину порушення, а також розробити індивідуальну систему корекційної роботи, що враховує особливості саме вашої дитини.

Мовленнєві проблеми сьогодні стали досить поширеним явищем. Це явище ускладнюється ще й тим, що деякі мовленнєві вади позначаються на інтелекті дитини. Затримки в розвитку мовлення спричиняють затримку розумового розвитку дитини, обмежують її загальний потенціал. Мовленнєві проблеми в подальшому житті дитини спричиняють погану успішність у школі. Внаслідок цього - знижена самооцінка, закомплексованість, неврози. Тому головною метою логопеда, вихователів, батьків дитини з мовленнєвими вадами є мовленнєва підготовка дитини до школи, що є також профілактикою порушень письма та читання. Ці порушення можуть бути самостійною патологією, а також: наслідком вад усного мовлення.

Порушення читання та письма негативно впливають на формування особистості дитини. Невдачі при оволодінні читанням та письмом спонукають виникненню та закріпленню таких рис характеру, як невпевненість, тривожність, або ж агресивність, озлобленість, негативізм. Ці афектні реакції і можуть бути наслідком порушень читання та письма, або лише супроводжують ці вади, перебуваючи в загальній структурі нервово-психічних захворювань.

Батькам, які виховують дітей з вадами мовлення важливо знати, що першою ознакою недорозвинення мови у дитини є уповільнений темп розвитку мовлення. Чим раніше батьки, лікар-педіатр, вихователь помітять у дитини симптоми недоліків мовлення, тим ефективнішою буде допомога.

Слід пам'ятати: дитина, що має проблеми, як ніхто, потребує емоційної підтримки і кваліфікованої допомоги.

Тому:

- не вважайте свою дитину хворою, неповноцінною, гіршою за інших дітей-однолітків;
- не карайте її, не насміхайтесь з неї і не дозволяйте принижувати її;
- не порівнюйте її з іншими дітьми, які добре розмовляють, читають, пишуть;
- вселяйте в неї віру, надію, що все буде гаразд;
- намагайтеся якомога раніше помітити і зрозуміти проблеми своєї дитини;
- якомога частіше кажіть дитині, що ви її любите і зробите все, щоб цей недолік ліквідувати;
- висловлюйтесь чітко і грамотно;
- не падайте духом, якщо швидких змін ви не помітите;
- вірте в свої сили і сили своєї дитини.
- завжди розмовляйте з дитиною чіткою правильною мовою;
- не сваріть дитину за неправильно вимовлене слово;
- організуйте чіткий режим дня та занять;
- підтримуйте тісний зв'язок з логопедом, психологом, учителем;
- виконуйте всі інструкції, поради, які надає спеціаліст вашій дитині;
- використовуйте систему заохочень, підтримки і винагород;
- проводьте всією родиною якомога більше часу;
- перетворюйте заняття в гру;
- заохочуйте дитину до спілкування з однолітками;
- знайдіть шляхи і методи для допомоги своїй дитині.

Отже, у статті проаналізовано погляди науковців щодо проблеми мовленнєвого розвитку дитини. Розглянуто основні завдання причини та вплив мовленнєвих порушень у дітей дошкільного віку. Визначено засади щодо профілактики мовленнєвих порушень дітей дошкільного віку в умовах сім'ї. Обґрунтовано основні поради батькам, які виховують дітей з вадами мовлення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі»/ М-во освіти і науки України, Акад. пед. Наук України; наук, ред. та упоряд. О.Л. Кононко. – К.: Світич, 2008. – 430 с.
2. Крутій Л. Перспективне планування роботи з дітьми молодшого дошкільного віку. – Запоріжжя: ЛПКС ЛТД, 2001. – 220 с.
3. Крутій К.Л. Створення мовленнєвого середовища: теоретичні засади і практична реалізація / К.Л. Крутій – Запоріжжя: ЛПКС Лтд, 2001. –164 с.

4. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей молодшого дошкільного віку з ЗНМ: програмно-методичний комплекс. - К: Освіта України, 2011. – 292 с.
5. Нищева Н.В. Система коррекционной работы в логопедической группе для детей с общим недоразвитием речи / Н.В. Нищева. – СПб.: Детство-Пресс, 2001. – 350 с.
6. Рібцун Ю.В. Вплив ендогенних та екзогенних факторів на становлення мовленнєвої діяльності молодших дошкільників із ЗНМ / Ю.В. Рібцун // Народна освіта. – 2010. - Вип. № 2 (11). – С. 46-54.
7. Соботович Є.Ф. Концепція стандарту спеціальної освіти дітей дошкільного віку з порушеннями мовленнєвого розвитку / Є.Ф. Соботович // Дефектологія. – 2002.– №1.– С 2.
8. Усанова О.Н. К проблеме психолго-педагогического изучения / О.Н. Усанова, С.Н. Шаховская // Дефектология. – 1995. – № 3. – С. 76-81.

УДК 159.923-053.6:316.647.5(045)

Марценюк М.О.
кандидат психологічних наук, ст. викладач кафедри психології,
Мукачівський державний університет
Соколовська О.О.
студентка V курсу, спеціальність 053 «Психологія» ОС «Бакалавр»,
Мукачівський державний університет

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРУСТРАЦІЙНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ЮНАЦТВА

У статті розглянуто категорія «фрустраційна толерантність» як індивідуально-психологічна якість особистості та актуальна проблема юнацького віку. Зазначено, що чим раніше у молодій людини вона буде сформована, тим легше їй здійснювати контроль над своїм життям, приймати рішення, виходити зі складних ситуацій та бути готовим увійти дорослість з таким важливим ресурсом як фрустраційна толерантність.

Ключові слова: юнацький вік, особистість, стрес-фактори, дорослість, ресурси.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>